Maandag 20 December 1943 | DAGBLAD | 60ste Jaargang, No. 4085

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. egs)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Russische doorbraak bij Nevel

Duits bruggehoofd over de Dnjepr bij Kherson opgeruimd

Innsbruck en Augsburg in Oostenrijk gebombardeerd.

San Pietro en Orsogna in Italië veroverd bij nieuwe Geallieerde vordering.

Temperatuur van Churchill weer normaal.

CHURCHILL STEEDS BETER.

Er komt nog steeds goed nieuws van Churchills ziekbed. Een bulletin, dat bij het middaguur in Londen werd uitgegeven zeide, dat de tekenen van longontsteking verdwijnen en dat de temperatuur des Premiers weer normaal is. Het bericht over de verbetering van Churchills toestand maakte geen melding van enige ongerustheid van zijn polsslag, gelijk Zaterdag gemeld, wat aanleiding gaf tot enige ongerustheid. Behalve de doktoren Moran Bedford en Pulvertaft, die tot nu toe de dagelijkse bulletins uitgaven, werd het bulletin van heden ook ondertekend door Luitenant Kolonel J. C. Scadding, in Londen algemeen bekend als een autoriteit op het gebied van borst- en longziekten (Londen, (AP) 19.12).

NU MOET ROOSEVELT NAAR CHURCHILL TOE.

De Britse pers zeide, dat de Roosevelt waarschijnlijk naar Londen zal gaan voor de volgende conferentie met Churchill. Deze conferentie zal misschien in Maart of April van het volgend jaar plaats vinden. Deze beslissing zou zijn genomen omdat Churchill tweemaal binnen tien maanden een aanval van longontsteking kreeg (Londen, (AP) 19.12).

ORLANDO GEARRESTEERD.

De Britse radio zeide, dat de Badoglio-regering te Bari heeft gemeld, dat de oude Italiaanse staatsman Victor Orlando is gearresteerd in opdracht van de Duitsers.

„Signore Orlando", aldus herinnerde Londen, „is 83 jaar oud en het meest bekend als Italië's vertegenwoordiger op de vredesconferentie na de vorige oorlog. Hij was een leidende figuur in de Italiaanse politiek gedurende twintig jaar, doch trok zich terug toen de fascisten aan de macht kwamen" (New York, (AP) 19.12).

BIJEENKOMST IN NAPELS.

Relman Romin seint uit Napels:

Meer dan 5000 Italiaanse politici kwamen te Napels bijeen in de eerste publieke vergadering van dit soort sedert de intrede van het fascisme 23 jaar geleden. Luide applaudiseerde men voor de sprekers, die de Koning Victor Emmanuel de morele verantwoordelijkheid gaven voor hun verdrukking onder Mussolini en die een ogenblikkelijk aftreden van den vorst eisten. Men bracht hulde aan de nagedachtenis van Giovanni Amendola, een gëerd Italiaans journalist, die overleed als gevolg van een afranseling door fascistische terroristen. De Noordamerikaanse militaire politie hield de wacht buiten het grote Teatro Politeano in het hart van Napels. Elke zitplaats en elke standplaats was bezet. Er vonden geen betogingen tegen de sprekers plaats en ook geen wanordelijkheden. De toestemming tot de bijeenkomst werd op het laatste ogenblik verleend door de Geallieerde militaire regering, die haar tevoren verboden had uit vrees voor opstootjes. De leden van de Italiaanse politieke partijen aanvaardden de persoonlijke verantwoordelijkheid om de orde te handhaven en op die basis werd de toestemming verleend.

Een donderende ovatie begroette Graaf Carlo Sforza toen hij in de box verscheen, waar men een overzicht heeft van het toneel. Achter het gestoelte der sprekers hingen plakkaten, welke vooral eisen voor het aftreden van den Koning bevatten; sommige daarvan waren gedrukt in het Engels. De meeste zeiden: „Weg met den fascistischen koning en „De koning moet gaan". Sommige hadden gewoon het opschrift „Aftreden" of „Regentschap".

De voornaamste toespraak werd gehouden door Alberto Cianca, redacteur, die tot de collega's van Amendola behoorde. Hij ging de opstand van het fascisme na in de termen van de loopbaan en tenslotte de dood van Amendola, die — naar hij zeide — gedood werd, omdat hij er tegen was. Twintig jaar geleden — aldus de spreker — waarschuwde de journalist, dat de koning „de vrijheid in Italië doodde" door zijn zwijgende aanvaarding van het fascisme en al wat het fascisme vertegenwoordigde. Van tijd tot tijd terwijl hij sprak, dwarrelden van de bovenste loge strooibiljetten neer, waarop stond: „Het volk eist een democratische regering" en „Het volk eist het aftreden van den fascistischen koning". Men bracht hulde aan de Geallieerde legers en aan de Regeringen van de Verenigde Staten en Groot Britannië toen Cianca naar haar refereerde in zijn redevoering (Napels, (AP) 19.12).

NAAR ARUBA.

De Spaanse tanker „Calvo Sotelo" is naar Aruba vertrokken om er olie te laden. Vóór het vertrek uit Barcelona werd het schip, dat onlangs van zijn eerste reis terugkwam, door de autoriteiten bezocht (Barcelona, (AP) 19.12).

VAN ARUBA.

De tanker „Campilo" is uit Aruba aangekomen met 4500 ton smeer- en stookolie (Bilbao, (AP) 19.12).

GENERAAL MAJOOR JOHN LUCKAS.

Gemeld wordt, dat Generaal-Majoor Luckas het bevel voert over de Noordamerikaanse afdeling, welke aan het front van het 5e leger in Italië strijdt.

Generaal Luckas werd geboren op 14 Januari 1890 te Kerneyville (West Virginia). Hij wordt beschouwd als een artillerie-specialist. Hij diende in de Philippijnen en in Wereldoorlog I toen hij werd gewond te Amiens. Bij het uitbreken van Wereldoorlog II voerde hij het bevel over het derde legercorps (Algiers, (AP) 19.12).

AANVOER VAN INVASIE-TROEPEN.

De Engelse Zondagbladen bevatten verhalen over het invasie-leger dat uit de Verenigde Staten over de Atlantische Oceaan stroomt. De „Sunday Chronicle" verklaarde: „Voor de eerste maal werd bekendgemaakt, dat 60 reusachtige Geallieerde troepen schepen onopgehouden geoefende manschappen overbrengen van de Verenigde Staten naar Groot Brittannië voor de grote invasie van Europa. Groot Brittannië wordt een machtige springplank der Verenigde Staten om op Hitlers Fort te springen".

Een ander blad zeide, dat „millioenen" soldaten voor de invasie worden opgehoopt. Hieraan voegde het toe: „Noordamerikaanse troepen worden onopgehouden over de Atlantische Oceaan gevoerd door grote vloten van transportschepen" (Londen (AP) 19.12).

LUCHTAANVALLEN OP HET VASTELAND.

Grote formaties van Geallieerde bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen staken hedenmorgen de Straat van Dover over, klaarblijkelijk in een volledige hervatting van het luchtoffensief tegen de Europese Vesting. Een waarnemer telde meer dan 60 vliegtuigen in een enkele golf vliegtuigen, welke in de richting van Boulogne vloog. Een der doelen van vandaag lag blijkbaar aan de Franse kust, aangezien een groep middelzware bommenwerpers terugkeerde over het Kanaal binnen minder dan een half uur. Het geluid van vliegtuigen, die over de kust vlogen, bleef haast voortdurend aanhouden terwijl de dag ouder werd (Londen, (AP) 20.12).

Het Noordamerikaanse Hoofdkwartier maakte bekend, dat Noordamerikaanse zware bommenwerpers, gesteund door gevechtsvliegtuigen, heden doelen in het Noord-Westen van Duitsland hebben aangevallen. Verdere bizonderheden werden niet gemeld (Londen, (AP) 20.12).

GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ'S VAN NOORD-AFRIKA.

Zondag.

„**Te land:** Op verschillende punten van het front van het 5e leger werden vorderingen gemaakt. Nog een dorp en verschillende belangrijke hoogten werden veroverd. De opmars duurt voort. Er vinden nog hevige gevechten plaats aan het front van het 8e leger.

In de lucht: Het weer was gisteren nog slecht, doch het spoorwegviaduct te Antheor en de verkeersbrug over de Var (in de Franse Riviera) werden aangevallen door onze middelzware bommenwerpers. Een lichte activiteit vond plaats voornamelijk in de gebieden van Orsogna en Cassino. Het vliegveld te Podgorica en de scheepvaart alngs de Joegoslavische kust werden gebombardeerd evenals de voorraaddepots te Terracina. 5 Onzer vliegtuigen worden vermist" (Algiers, (AP) 19.12).

Maandag.

„**Te land:** De troepen van het 8e leger vorderden tegen een krachtig verzet in de Adriatische sector waar onze tanks een vijandelijke positie verpletterden en hevige verliezen aan den vijand toebrachten. In de Centrale sector werd nog voortgang gemaakt over moeilijk terrein".

De troepen van het 5e leger veroverden de krachtig verdedigde stad San Pietro en rukken verder op. In verschillende woeste bergsectoren werden onze frontlinies zoveel als 3 kilometer vooruitgeschoven.

In de lucht: Aangezien het weer gisteren verbeterde werd de omvang der verrichtingen zeer vergroot. Onze zware bommenwerpers, geëscorteerd door lange afstands gevechtsvliegtuigen, trokken in groten getale uit. De rangeerterreinen van Innsbruck werden onderworpen aan een groot en nauwkeurig bombardement. Augsburg werd ook aangevallen. Men stiet op een krachtig verzet van gevechtsvliegtuigen. Het sleutelpunt van de spoorwegverbinding te Foligno Perugia en Arezzo in Midden-Italië werd onderworpen aan felle doeltreffende aanvallen door onze middelzware bommenwerpers. Het spoorwegknooppunt Terni werd ook goed gedekt door bominslagen. Middelzware en lichte vliegtuigen waren actief boven het gevechtsgebied. Een verscheidenheid van havens en scheepvaart-doelen zowel in de Adriatische Zee als aan de Westkust van Italië werden aangevallen Hiertoe behoorden het eiland Pasman, Split en Civitavecchia. Bij deze en andere verrichtingen werden 43 vijandelijke vliegtuigen vernield. 16 Onzer vliegtuigen keerden niet naar hun bases terug; men gelooft dat sommige daarvan zijn geland in vriendschappelijk gebied" (Algiers, (AP) 20.12).

DUITSERS ONTRUIMEN BRUGGEHOOFD BIJ KHERSON.

De Duitse radio deelde mede, dat de Duitsers het bruggehoofd bij Kherson hebben ontruimd. De verklaring zeide: „Op 19 December deden de Russen weer vruchteloze aanvallen op het Duitse bruggehoofd bij Kherson. Aangezien dit bruggehoofd nutteloos is geworden door het dichtvriezen van de rivier de Dnjepr werd het in de afgelopen nacht ontruimd zonder dat de vijand dit bemerkte". Het bruggehoofd was gelegen op de Oostelijke oever van de Dnjepr.

De terugtrekking bij Kherson nabij de monding van de Dnjepr kwam terwijl de Russen voortstormden in een groot offensief in het Noorden na een doorbraak van de Duitse linies ten Zuiden van Nevel. De doorbraak vond plaats aan een front van 80 kilometer en de Russen kwamen 30 kilometer vooruit. Vijfhonderd dorpen zijn genomen en de Letlandse grens is nog maar 90 kilometer ver (Londen. (AP) 20.12).

RADIO-TOKIO OVER TARAWA.

De radio van Tokio gaf eindelijk de Japanse verslies van de verovering van de Gilbert-eilanden door de Noordamerikaanse troepen. Het communiqué zeide: „Landingsstrijdkrachten van het Japanse marine-garnizoen op de eilanden Tarawa en Makin deden hun laatste stormloop tegen den vijand op 25 November en stierven op heldhaftige wijze tot den laatsten man. Sedert 21 November waren 3000 man van de landingseenheden op deze eilanden in strijd gewikkeld met ongeveer 5000 vijandelijke manschappen, waarbij ook op doeltreffende wijze verzet geboden werd aan het verwoede vijandelijke bombardement en het kanonvuur van de vijandelijke oorlogsschepen. Niettegenstaande de overweldigende vijandelijke numerieke meerderheid brachten onze strijdkrachten den vijand ettelijke malen het verlies toe dat zij zelf leden. Bovendien boden deze troepen goede steun aan de luchtmacht in aanvallen op de krachtige vijandelijke mobiele eenheden.

Schout bij Nacht Kenji Sjibazaki was bevelhebber van het garnizoen. Ongeveer 1500 burgers in marinedienst, die op bewonderenswaardige wijze steun boden aan het garnizoen, stierven ook tot den laatsten man".

Latere uitzendingen brachten grote lof aan Schout bij Nacht Sjibazaki, die „het bevel voerde over en de dood inging met de dappere verdedigers van Tarawa en Makin" (New York, (AP) 20.12).

Het nieuws van vandaag.

Het grote Russische winter-offensief schijnt nu in alle ernst te zijn begonnen in de sector van Nevel. Berlijn maakte al enkele dagen melding van grote Russische activiteiten in dit gebied, maar Moskou liet niets uitlekken over deze nieuwe onderneming. Na vijf dagen van verwoede gevechten zijn de Duitse linies doorbroken over een afstand van 30 kilometer en tot 30 kilometer diepte. Meer dan 500 dorpen en stadjes vielen in handen van het Rode leger en reeds beviadt de voorhoede zich binnen 90 kilometer van de Letlandse grens.

De Duitse radio maakte hedenmorgen ook bekend, dat de nazie-troepen het bruggehoofd op de Oostelijke oever van de Dnjepr bij Kherson hebben opgegeven. Men zou zich tijdens de nacht over de rivier hebben teruggetrokken, in het geheel niet door toedoen van de Russen. Hoe het in werkelijkheid ook toeging, een feit is, dat de Duitsers hiermede hun laatste thouvast ten Oosten van deze grote rivier hebben verloren. In de strijd om Kirovograd is niet veel verandering gekomen. De Duitsers doen wat tegenaanvallen, die echter door de Russen werden afgeslagen.

In Italië gaat het ook wat beter met de strijd. De troepen van het 5e leger veroverden het bergdorp San Pietro en trokken nog enkele kilometers verder.

Aan het front van het 8e leger werd een vijandelijke stelling door Geallieerde tanks onder de voet gelopen en ook werden hevige verliezen aan den vijand toegebracht. Over de luchtactiviteiten wordt gezegd, dat aanvallen zijn gedaan op Innsbruck en Augsburg in Oostenrijk. Andere aanvallen werden gedaan op vijandelijke havens aan de Adriatische Zee, zowel in Italië als in Joegoslavië.

In West-Europa is het lucht-offensief hedenmorgen hervat met bombardementen op de Franse kust en doelen in het Noord-Westen van Duitsland. Over deze aanvallen zijn nog geen bizonderheden bekend.

Het vliegveld nabij Arawe op Nieuw Britannië is waarschijnlijk reeds in Noordamerikaanse handen op het ogenblik dat wij dit schrijven, want volgens berichten van Zaterdag waren de troepen van het 6e leger er niet ver meer vandaan.

De Japanse luchtaanvallen nemen af, aangezien zij toch niets uithalen tegen de Geallieerde tegenstand in de lucht.

De toestand van Churchill is heel wat beter volgens het bulletin uit Londen. De tekenen van longontsteking verdwijnen en de temperatuur des Premiers is weer normaal.

De afgelopen Week.

Een bespreking van de strategie in het Verre Oosten.

De tweede phase van de strijd loopt ten einde in het Verre Oosten: de phase om de omliggende defensiering van den vijand in de Stille Oceaan te breken. Reeds zijn de Aleoeten, de Ellice-eilanden, de Gilberteilanden en de Salomons-eilanden door de Geallieerden bezet. Op Nieuw Guinea is de vijand teruggedrongen naar de Noordkust van dit grote eiland. En in de afgelopen week kwam — eerder dan algemeen verwacht werd — de landing op Nieuw Britannië met het uiteindelijk doel de basis te Rabaul in te palmen en de Japanse positie in de Stille Zuidzee te doen vallen. Nog blijven dan over de Marshall-eilanden, het eiland Wake en de Carolinen, waar de voornaamste Japanse stellingen moeten worden genomen, alvorens kan worden gezegd, dat de Japanse defensieboog gebroken is. De reeks eilanden van de Marianen en misschien zelfs ook het eiland Wake behoeven niet noodzakelijkerwijs direct veroverd te worden om het doel te kunnen bereiken, waarop het Noordamerikaanse Hoofdcommando blijkbaar zijn zinnen gezet heeft: de Philippijnen. Want dat dit het geval is ,is zo langzamerhand duidelijk geworden.

Reeds sedert zijn vertrek uit Corregidor verklaarde Generaal Douglas MacArthur, dat hij er terug zal keren met zijn strijders. En later heeft hij herhaaldelijk dit besluit versterkt.

President Roosevelt heeft ook ingezien, dat een spoedige herovering van de Philippijnen noodzakelijk is, want hoe langer de Japanners er blijven, hoe hechter zij zich daar vestigen. De Philippijnse Regering is de enige uitgeweken regering, welke in de Noordamerikaanse hoofdstad zetelt en deze regering werkt niettegenstaande de ziekte van haar President Manuel Quezon onvermoeid aan de bevrijding van haar land.

De strijd tegen Japan wordt geleverd aan drie grote fronten. Daar is het front van Admiraal Chester W. Nimitz in de Stille Oceaan van de Aleoeten tot de Ellice-eilanden. Voorts is er het front van Generaal Douglas MacArthur — het kleinste — dat op het ogenblik gevormd wordt door de Salomons Archipel, de Bismarck Archipel en Nieuw Guinea. En tenslotte is daar het reusachtige Zuid-Oost-Azië front onder bevel van den Britsen Admiraal Lord Louis Mountbatten.

Al deze drie fronten tonen belangrijke verschillen. Admiraal Nimitz ziet zich thans gesteld voor de eilandenreeksen in Japanse handen. Zijn hoofdwapen is de Noordamerikaanse vloot, meer dan tweemaal zo machtig als de dag vóór de verraderlijke overval van Pearl Harbor. Zij is danig versterkt door slagschepen, vliegdekschepen en torpedojagers, terwijl tientallen duikboten de onophoudelijke strijd tegen de Nipponese scheepvaart voortzetten.

De schoonste dag voor Admiraal Nimitz zal zijn als hij de hoofdmacht van de Japanse vloot te pakken kan krijgen, want dan kan hij met een slag de weg naar Tokio schoonmaken. Maar deze dag zal waarschijnlijk niet spoedig komen, niet om enig falen van de Noordamerikaanse vloot, maar om andere allesoverheersende reden, dat de Japanners dit zoveel mogelijk zullen vermijden. Zij hebben met hun Tokio-express naar Guadalcanal en de overige Salomons-eilanden reeds zulke ernstige verliezen geleden, dat zij geen risico's meer mogen lopen. Hun vloot is nu voornamelijk bestemd om de verbindingslijnen tussen het moederland en de verschillende delen van het nieuwe Rijk te onderhouden. Deze verbindingslijnen zijn reeds gevaarlijk dun en hebben daarom de meeste bescherming nodig. Het Keizerlijke Hoofdcommando heeft intussen ook al geleerd wat voorzichtigheid betekent en moet wel erg dom zijn als het de fouten van eind 1942 en begin 1943 herhaalt.

Van hun kant hebben de mannen van Admiraal Nimitz ook lessen geleerd — het laatst nog op Tarawa waar een der grootste slachtpartijen van deze oorlog in luttel tijds plaats vond. Het aantal manschappen dat daar zowel door Noordamerikanen als Japanners verloren werd, doet het ergste vrezen voor wanneer de grote invasie van West-Europa op veel grotere schaal gaat beginnen.

Het front van Generaal Mac Arthur omvat reeds zoals wij zeiden de eilanden ten Noord-Oosten van Australië. De Noordamerikaanse en Australische troepen hebben hier goed werk verricht en wel met betrekkelijk weinig materiaal.

Australië is nu veilig tegen invasie en met de verovering van Nieuw Britannië en het naburige Nieuw Ierland zal meteen het tentakel van de Nipponse octopus in de Stille Zuidzee doorgehakt zijn.

Het Japanse bastion op Truk in de Carolinen moet dan in samenwerking met Admiraal Nimitz uit de weg geruimd worden en dan ...... op naar de Philippijnen.

Als wij onze gedachten laten gaan over de dingen, die nog verder in de toekomst liggen, dan zien wij hoe de weg via de Philippijnen naar Tokio leidt. Van de Philippijnen naar Taiwan (Formosa) is één stap en van Taiwan naar Japan zelf een tweede.

Hier is het dat ook het krijgsgebied in Zuid-Oost-Azië ter sprake komt. Hoewel dit niet met zoveel woorden werd gezegd bij de benoeming van Admiraal Mountbatten tot Opperbevelhebber, geloven wij, dat Nederlands Oost-Indië tot zijn verrichtings-terrein behoort. Onze Helfrich heeft immers ook in Brits-Indië zijn tenten opgeslagen en niet in Australië. De invasie van het Nederlandse Staatsdeel in de Oost zal daarom zeer waarschijnlijk uit die richting komen met als eerste aanlegplaats het eiland Sumatra.

In Brits-Indië worden nog steeds grote voorbereidingen getroffen voor het offensief. Dezer dagen verklaarde Generaal Claude J. E. Auchinleck, dat over geheel dit reusachtige land vliegvelden zijn aangelegd, terwijl in stilte maar ingespannen wordt gewerkt aan de voorraadwegen naar Birma en China.

Ter vervanging van de befaamde Birma-weg wordt de Ledo-weg aangelegd naar China, want voorzeker hebben de Chinezen toch voorwaardelijk nodig in hun strijd tegen de Japanners. Een omvangrijk tegen-offensief hebben zij hierom nog niet kunnen ondernemen, maar met zulke overwinningen als de laatste te Tsjangteh draagen zij het hunne bij tot de Japanse instorting.

Ook vliegtuigen hebben de Chinezen nodig, maar alvorens de Geallieerden kans zien grote voorraden in China aan te voeren kan de luchtmacht van Generaal Claire Chennault geen omberperkte uitbreiding ondergaan. Uit de aanwezigheid van dezen Generaal te Cairo bij de besprekingen tussen Roosevelt, Churchill en Tsjang Kai Sjek blijkt, dat dit probleem wel degelijk de goede aandacht heeft van de Geallieerde oorlogsleiders. Niemand minder dan de thans kranke Churchill heeft verklaard, dat Japan in as gelegd zal worden en het is de droom van de Noordamerikaanse luchtkrijgers om dit te kunnen doen.

Velen speculeren erop, dat de Sovjet Unie in Siberië bases zou afstaan en enkele Noordamerikaanse senatoren, die de wereldfronten bezochten, heb-

(Wordt vervolgd op pagina 2).

HET PHILIPPIJNSE CABINET.

Van links naar rechts: Colonel Romulo, secretaris van het Departement van Openbare Voorlichting; Generaal Jaime Hernandez; Luitenant-Colonel Andres Soriano, secretaris van Financiën; Vice-President Sergio Osmena; Colonel Manuel Nieto, aide-de-champ voor den President; President Quezon; Resident-commissaris Joaquin M. Elizalde; Majoor-Generaal Basilio J. Valdes, chef Staf van het Philippijnse leger en Secretaris van Nationale Verdediging en Dr. Arturo B. Rotor, Secretaris van den President en van het Cabinet.

BUITENLAND.

TWEE JAAR GELEDEN.

December 1941.

20. Admiraal Ernest J. King, bevelhebber van de vloot der Verenigde Staten van Noord-Amerika in de Atlantische Oceaan wordt benoemd tot opperbevelhebber van de gehele vloot der Verenigde Staten van Noord-Amerika met directe verantwoordelijkheid aan den President. Schout-bij-Nacht C. Ingersol volgt King op als bevelhebber van de vloot in de Atlantische Oceaan.

Noordamerikaanse vliegers raken voor het eerst in gevecht met Japanse vliegers boven de Birma-weg. 4 Japanners worden neergeschoten.

21. De minister-president van Thailand en de Japanse ambassadeur tekenen een verdrag van wederzijdse economische en politieke hulp in geval van oorlog met een derde mogendheid.

Gezworen wordt, dat er geen afzonderlijke vrede zal gesloten worden.

22. Een invasie-leger van 80.000 Japanners met een grote vlootmacht beschermd landt te Agoo en Santo Thomas.

Minister-president Winston S. Churchill brengt onverwachts een bezoek aan de Verenigde Staten van Noord-Amerika. Churchill wordt vergezeld door lord Beaverbrook, den minister van bevoorrading, door veldmaarschalk sir John Dill, admiraal sir Dadley Pound enz.

De Duitse aanval op Sebastopol neemt een aanvang.

23. In weerwil van het stormachtige weer slagen de Japanners er in Wake Island te veroveren.

Op de Philippijnen duren de gevechten in grote hevigheid voort.

Moskou deelde mede, dat de verbindingen tussen het Donetsbekken en Leningrad hersteld zijn. De Nazies trekken zich bij Moskou terug langs de Volkhov-rivier.

24. Strijdende Fransen landen onder bevel van admiraal Muselier op de door de Vichy-Fransen bezette eilanden St. Pierre en Miquelon. De bevolking schaart zich bij stemming achter De Gaulle. De Verenigde Staten van Noord-Amerika protesteert later tegen deze daad.

25. De Japanse opmars op de Philippijnen duurt voort. De snelle opmars verrast vele Noordamerikaanse burgers, die op weg zijn naar Manila. De meesten worden gevangen genomen. Britse troepen nemen bezit van Benhasi, de hoofdstad van Cyrenaica.

De Britse kroonkolonie Hong Kong geeft zich over aan de Japanners. Batavia meldt, dat de vloot reeds 15 schepen tot zinken heeft gebracht. Een Nederlandse duikboot loopt op een mijn en gaat verloren. Slechts een lid van de bemanning weet zich te redden.

26. Manila wordt tot open stad verklaard.

De Japanners bevinden zich op 230 kilometer van Singapore.

Minister-president Churchill spreekt voor een gemeenschappelijke vergadering van de Senaat en van het Huis van Afgevaardigden. Hij deelt mede, dat waarschijnlijk in 1943 een offensief tegen de as zal kunnen begonnen worden.

(Vervolg van pagina 1).

ben bij hun terugkeer in de Verenigde Staten nog critiek durven oefenen op het niet afstaan van deze bases door de Russen.

Het antwoord van President Roosevelt hierop is wel afdoende geweest. Want wie zegt, dat het ten voordele van de Verenigde Landen zal zijn als Rusland thans ten strijde trekt tegen Japan? De Russen hebben reeds hun handen vol met Hitlers heirscharen en vooral in deze winter en de komende lente zal een grootse poging moeten worden gedaan om Duitsland te overrompelen.

En zouden de Geallieerden de bases in Siberië nu wel kunnen houden tegen aanvallen van Japanse horden?

Alvorens niet bevestigend op deze vragen kan worden geantwoord, is het leveren van critiek op het oorlogsbeleid in deze misplaatst.

LANDINGSTERREIN OP NIEUW BRITANNIË HET DOEL.

Een zegsman in het Geallieerde Hoofdkwartier op Nieuw Guinea maakte bekend, dat de Noordamerikaanse invasiestrijdkrachten op Nieuw Britannië het vliegterrein van Arawe naderen, op 10 kilometer ten Noorden van het punt van het Arawe-schiereiland. Hij zeide, dat de Japanse luchtaanvallen afnemen als gevolg van de krachtige steun welke door de Geallieerde luchtmacht geboden wordt aan het Noordamerikaanse 6e leger. De zegsman zeide, dat deze mededeling is gebaseerd op berichten van Zaterdag, waardoor te kennen gegeven, dat het thans onbruikbare vliegterrein reeds in Noordamerikaanse handen is. Het veld zal kunnen dienen als basis voor aanvallen van gevechtsvliegtuigen op Rabaul, 415 kilometer ver (Geallieerd Hoofdkwartier op Nieuw Guinea, (AP) 20.12).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

Als volgt luidt het communiqué der Joegoslavische Partijgenoten:

„In het Oosten van Bosnië, de Sandjak, de Croatische provincies Kordun en Baniya en de sectoren Livno en Duono vinden felle gevechten plaats. In andere sectoren hebben eenheden van het Joegoslavische Bevrijdingsleger de activiteiten opgevoerd: de vijand lijdt hevige verliezen.

In de provincie Kordun deed het Elzaser-bataljon van het 175e Duitse regiment een aanval. 30 Vijandelijke soldaten werden gedood en 20 gewond. Gedurende de laatste dagen werden meer dan 200 Duitse officieren en manschappen gedood en meer dan 240 gewond in deze sector. Bij een gevecht in het Oosten van Bosnië nabij Slerbrenice werden 20 Duitse soldaten gedood en 25 gewond. In de Croatische provincie Lika doodde een afdeling van een brigade schoktroepen meer dan 20 Tsjetniks en veroverde veel oorlogsmateriaal. Nabij Go werd een aanval van Ustasji-troepen afgeslagen.

In Voyovodina vernielden de Partijgenoten 3 textielfabrieken en 2300 vrachtladingen vlas in de opslagplaatsen. In de provincie Srijn vernielden de Partijgenoten 50 locomotieven en 297 vrachtwagens met materialen gedurende de laatste zes maanden. Men doodde 1240 vijandelijke officieren en manschappen en veroverde 3 tanks, 2 kanonnen, 32 machinegeweren en 1300 geweren" (Londen, (AP) 20.12).

NIEUW SLUIKBLAD.

De Duitsers hebben zojuist een nieuw propaganda-blad, bestemd voor het half millioen gedeporteerde Belgen in Duitsland doen verschijnen. Het draagt de titel „L'avenir" (De Toekomst), doch de sluikbladen noemen het alreeds „Het Begin van het Einde".

BELGISCHE DODEN.

Volgens berichten uit bezet België heeft het legioen der Vlaamse nationaal-socialisten, dat bij het Duitse leger werd ingelijfd, in éénzelfde dag, tijdens een aanval van het Rode Leger, 270 officieren en soldaten verloren, dat een groot gedeelte van zijn effectief vertegenwoordigt.

DUITS MUNITIESCHIP TE OSLO ONTPLOFT.

Ontploffingen van een lading Duitse munitie doen vandaag geheel Oslo schokken in—wat het Scandinavische Telegraafbureau onder Duits toezicht beschreef als — de grootste ramp die de Noorse hoofdstad ooit beleefd heeft. Het hotel Bristol werd gerequireerd om te dienen als hospitaal voor de talrijke gewonden. Het Scandinavische Telegraafbureau zeide, dat er niet genoeg doktoren en verpleegsters zijn om zorg te dragen voor de gewonden. Er is nog geen officiële lijst van doden en gewonden uitgegeven. De eerste ontploffing vond gisterenmiddag plaats bij het lossen van een munitieschip door de Duitsers. Het schip zonk ogenblikkelijk. Enorme schade werd veroorzaakt in het havengebied dat thans ontruimd is. Duitse soldaten bestrijden de branden doch moeten een goed heenkomen zoeken in schuilkelders gezien de voortdurende ontploffingen. Vele straten en gehele wijken in Oslo zijn afgesloten omdat door de kracht der ontploffingen granaten en bommen worden geworpen in de stad die nog niet ontploft zijn.

Politiemannen en Duitse soldaten patrouilleren door de straten. Er lopen maar weinig trams en sommige staan gehavend op de straten. Het spoorwegverkeer, uit het Westelijke station is lamgelegd. Het nieuwsagentschap zeide, dat er gisterenavond geen verduistering was in Oslo. De gehele stad was verlicht door reusachtige branden (Stockholm, (AP) 20.12).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Radio-Algiers deelde mede, dat de troepen van Montgomery Orsogna zijn binnengetrokken. Consalvi is veroverd.

— Londen had tijdens de nacht tweemaal luchtalarm, telkens een half uur. 4 Personen werden gewond door een bom, die in Londen viel. Een vijandelijk gevechtsvliegtuig werd vernield.

— President Enrique Penaranda van Bolivia is afgezet bij een staatsgreep. De beweging werd geleid door de „Movimiento Nacionalista Revolucionario" en wordt beschouwd als een militair succes. Hoofd van de revolutie is Victor Paz Estensoro. President Penaranda is in het gevang, alsook Generaal Miguel Candia, Minister van Oorlog; Luitenant Generaal Anteor Echazo, Hoofd van de Generale Staf; Generaal Arrieta Commandant van de militaire zone; Pedro Zilvetti Arce, cabinetsminister; de Heer Mollinedo. Onder Hoofd van de Politie; Kolonel Garron, Directeur-Generaal van de Politie; Jorge Castillo, Secretaris van den President en de broers van Penaranda Jorge en Eliseo.

Een grote menigte is samengestroomd voor het Regeringspaleis. De dagbladen hebben om 3 uur 's morgens opdracht ontvangen om de publicatie te staken. Bij al de dagbladen zijn soldaten geplaatst, alsook bij al de mijnmaatschappijen. Verdere biezonderheden zijn nog niet bekend.

Wij ontvingen.

„Klok di Santa Familia", een nieuw weekblad in de Papiamentse taal voor de parochie van de H. Familie. Redactie en Administratie geschieden op de Pastorie van San Mateo. Zijne Hoogwaardige Excellentie Monseigneur Petrus I. Verriet O.P. richt zich op de voorpagina in een kort stukje tot de Parochianen van Santa Familia. Wij vinden er een rubriek in met mis-intenties, zeer gemakkelijk voor de parochie. Er is nieuws van de Liga Eucharistica en ook staan in het blaadje de namen van de personen die gedoopt werden, in het huwelijk traden en overleden. Er is een feuilleton met het verhaal van Carel ende Elegast in de Papiamentse taal. Op de laatste pagina staan advertenties. Het blaadje is netjes gedrukt.

Curaçao.

CURAÇAO'S MAN VAN HET JAAR.

Mr. Hoogeveens keuze vindt navolging, zelfs zo, dat hij een ernstigen rivaal gekregen heeft in Ordonnans Karelse.

„Karelse natuurlijk, want hij is iemand die nog nooit over mij geroddeld heeft en dat is zeldzaam op Curaçao".

„De Man van Curaçao? Natuurlijk Karelse, de ordonnans van Z.E. den Gouverneur van Curaçao. Als u wist hoeveel deze marinier eerste klasse heeft gedaan voor het heil en welvaren van deze Eilanden, zo boven als beneden de wind, gij hadt hem zelf tot deze eretitel uitverkoren", schrijft Herman de Man ons.

Herman de Man krijgt zelf ook nogal stemmen, al heeft hij zijn tegenstanders:

„....niet de Man zoals 'Een Vriend voorstelt want hij heeft niet het gehele jaar op Curaçao gewoond; wij willen Kreps, die heeft de Curom opgebouwd", schrijft G.H. (Kreps trekt ook nogal stemmen).

S.Z. schrijft kort en krachtig: „Curaçao's man van het jaar is C. F. van Tongerloo."

„......C. Sengers, de populaire onderwijzer en voortreffelijke dirigent van het Nederlands Mannenkoor van Groot Kwartier......"

Iemand die verzoekt geheim te blijven schrijft: „De plichtsgetrouwe onder de schutters van Curaçao die thans ruim drie jaren op wacht staat dag in, dag uit, voor luttele guldens per week en die bijna niemands oprechte waardering heeft, dat is de 'onbekende 1943' van Curaçao."

Een ander, zekere F., die eveneens meent niet één man te moeten benoemen schreef: „...... niet een man, maar Echtpaar Elias om zijn gastvrijheid..."

Nog iemand die liever niet één man benoemd ziet zekere S.: „De mannen van 1943: de redactie van het weekblad Curaçao, omdat zij het niet verstond een verstandige oppositie te voeren.'

PROF. DR. VAN DER VELDT OP CURAÇAO.

Met het vliegtuig, dat Zaterdagmiddag uit de Verenigde Staten is aangekomen, kwam mede Profesor Dr. J. van der Veldt O.F.M., die gedurende enkele weken te Willemstad zal verblijven. Professor van der Veldt werd welkom geheten door Pater W. M. Brada O.P. namens den Apostolisch Vicarius en officieus namens den Gouverneur door den Heer E. C. Martijn, die met Mevrouw Martijn-Cloppenburg en de oudste beide kinderen aanwezig was. Voorts was daar Pater M. Hulsman O.P., rector van het St. Elisabethsgasthuis waar de hoogleraar logeert, en Pastoor A. B. Schipper O.P. met Frater M. Odulphinus namens de Vereniging Mgr. Niewindt, voor welke Professor van der Veldt Dinsdagavond zal spreken.

Aanwezig waren voorts Dr. A. E. D. von Saher en H. de Man, de laatste om een en ander te fotograferen.

„Ik ben blijde op Nederlands grond gebied te zijn na zovele jaren", verklaarde Professor van der Veldt, „het is altijd mijn verlangen geweest dit gebied te bezoeken en ik ben meer dan verheugd, dat het nu zover gekomen is. Ik hoop met velen kennis te maken." Professor van der Veldt vertelde het prettig te vinden de koude te New York (18° onder nul) enige weken te hebben kunnen ontvlieden en gewend als de Professor is aan het Romeinse zonnetje hier weer eens wat warmte te mogen genieten. Gistermorgen en in de namidag heeft Professor van der Veldt ritten door de stad en in de omgeving gemaakt.

Zoals bekend zal Professor van der Veldt, die hoogleraar in de psychologie is, morgenavond (Dinsdag) om 20 uur spreken in het R.K. Zeemanshuis (Klipstraat, Overzijde) over de betekenis van het Vaticaan. De toegang is voor elkeen vrij.

JEUGDCONCERT VOOR KERSTMIS.

Morgenavond in Brion.

Omdat het met de kerstdagen zo moeilijk is en daarna ook, zal voorafgaande aan Kerstmis namelijk aanstaande Dinsdag om 19.30 uur in het Theater-Brion voor de jeugd een concert worden gegeven, dat voor de pauze in hoofdzaak aan met Kerstmis verbandhoudende muziek zal worden gewijd.

Het zal worden voorafgegaan door een les over de betekenis van de Groot-Nederlandse componisten in de begintijd van de contrapunt.

Nadat het Curaçaos Philharmonisch Orkest een doorwerking van de melodie van „Stille nacht heilige nacht" zal hebben voorgedragen zullen de jeugdige zangers, welke door Fraters zijn opgeleid enige delen van Gregoriaanse missen zingen en werken voor koor van Frater Reinardus.

Behalve het bekende lied „ Nu sijt wellekome" zingt de sopraan Mejuffrouw van Grieken een ander zestiend' eeuws Nederlands lied, waarin ook door de Nederlandse text nog liturgische woorden (in het Latijn) zijn geweven. De pianobegeleiding van deze twee liederen alsook van een uit het Frans vertaald kerstlied is van den bekenden Nederlandsen begeleider en schrijver van begeleidingen Felix de Nobel. De begeleiding van een ander Frans kerstlied is geschreven door Willem Pijper. Het concert zal worden besloten door het Curaçaos Philharmonisch Orkest met de Militaire Symphonie van Haydn.

APOSTOLAAT TER ZEE.

Maandoverzicht November 1943

De betrekkelijke rust in onze haven in vergelijking met de maand October deed gedurende November het bezoekersaantal dalen tot 3225 zeelieden. Het hotel herbergde 30 zeevarenden als logeergasten met een totaal van 469 logeerdagen. Deze zeelieden waren afkomstig van de volgende landen: Nederland, Groot Britannië, Mauritius, de Verenigde Staten van Noord-Amerika en Zuid-Afrika. Voor speciale ontspanning worden belegd een kaartavond (bridge-drive en klaverjassen), een avond voor smalle film en een biljartwedstrijd. Een veertigtal boeken werd uitgeleend en bovendien vier boekenkisten. Op enkele dagen werden de zeelieden extra onthaald.

MINISTER KERSENS VERTREKT MORGEN.

Minister P. A. Kerstens zal morgen uit Curaçao naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika vertrekken.

MEESTER VAN DER LAAN GAAT HEEN.

Van bevoegde zijde wordt ons bericht:

Op verzoek van den Heer Minister van Koloniën heeft Zijne Excellentie de Gouverneur van Curaçao zich bereid verklaard den Heer Meester Thys van der Laan, Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie in Curaçao, wederom voor de Indische dienst af te staan, aangezien voor hem een belangrijke functie beschikbaar is waarvoor het Indische Bestuur tot dusver niet over een kracht beschikte. Meester Van der Laan zal vermoedelijk begin 1944 vertrekken. Zijn toekomstige ambtsbezigheden maken het noodzakelijk, dat zijn gezin voorlopig in Curaçao gevestigd zal blijven.

DE MILLIOEN-LENING.

De lening van het Gouvernement van ƒ 1.000.000 is betrekkelijk een groot succes geworden. Een succes was het in zover werd ingeschreven voor een bedrag van ongeveer ƒ 19.200.000, waarvan **Aruba slechts een dik millioen voor zijn rekening nam.** Tegengevallen is de lening in zover het aantal kleine inschrijvers beneden verwachting bleef en erg tegenviel.

Hier kan de vraag gesteld worden of er wel voldoende reclame gemaakt is onder het volk voor deze lening. Het Gouvernement nam niet eens de moeite om in de volkstaal een advertentie te doen verschijnen. Deze tijd en dit Staatsdeel ,dat zo vol propaganda is, wist voor deze volkslening geen propaganda te maken.

KERSTKAARTEN.

Het is gebleken, dat de Kerstkaarten in gesloten enveloppe op de post gedaan worden. Gesloten enveloppen worden als brief beschouwd en kunnen niet als tweede-klasse post worden verzonden.

Het publiek wordt aangeraden om hun Kerstkaarten in open omslag op de post te doen, willen zij als tweede-klasse post worden aangemerkt.

BENZINEDISTRIBUTIE OPGEHEVEN.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft met ingang van 1 Januari 1944 het „Benzinedistributiebesluit 1943" voor onbepaalde tijd buiten werking gesteld. Van 1 Januari 1944 af zijn er dus geen bonnetjes meer nodig.

De grond voor deze opheffing wordt niet opgeheven. Aangenomen kan derhalve worden, dat of het gehele „Benzinedistributiebesluit 1943" overbodig was (een wel ware dure ontdekking) of dat er nu in eens weer volop banden zijn of dat om redenen verband houdende met de oorlogsomstandigheden benzine zo overvloedig mogelijk gegeven moet worden. Maar de burger zucht.

NAAMSWISSELING.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Gouverneur is de naam van het Voedselvoorzieningsbureau veranderd in **„Voedselvoorzienings- en distributiecommissie".** Een inderdaad zeer vlotte naam.

En zo belangrijk gezien de oorlogsomstandigheden.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale: Voetbal:** De West — Ecuador 2—1.

GESLAAGD.

Verleden week deden drie jonge dames haar eindexamen van de Bisschoppelijke Nijverheidsschool. Twee slaagden er, de derde zal het moeten overdoen. De namen der gelukkigen zijn: Louise Jap Tjong en Clotilde Candelaria.

ARUBA

DA SILVA OVERLEDEN.

Gisteren is op Curaçao ter aarde besteld het stoffelijk overschot van wijlen den Heer da Silva, in leven Arubaans vertegenwoordiger van de Handelsmaatschappij Kusters N.V. op Curaçao.

De Heer da Silva heeft als zodanig een grote bekendheid verworven en was op beide eilanden een geziene persoonlijkheid. Hiervan getuigde ook de belangstelling bij de begrafenis onder leiding van Rabbijn Cardozo, waarbij een deputatie Burgerwachters aanwezig was, alsmede een aantal vrienden en belangstellenden. In den Heer da Silva heeft Aruba een ijverige figuur verloren. „Dat zijn ziel saamgebonden worde in de bundelen des eeuwigen levens".

ERNSTIG AUTO-ONGELUK.

Dezer dagen gebeurde er een vrij ernstig auto-ongeluk. Een Studebaker, two-seater, toebehorende aan den heer Maduro van de Pepsi Cola fabriek, kantelde om even voorbij het vliegveld, tengevolge van een te grote vaart, waarbij de auto zo goed als te pletter was en de drie inzittenden zwaar gewond naar het San Pedro Hospitaal moesten worden vervoerd. Naar omstandigheden maken de slachtoffers het tamelijk goed en schijnen buiten gevaar te zijn.

EERSTE STEENLEGGING.

Vrijdag jl. werd de eerste steen gelegd van het clubgebouw Sociedad Bolivariana in het Strand Hotel alwaar de Gezaghebber, Venezolaanse-Consul en verdere autoriteiten tegenwoordig zullen zijn.

NIEUWE BRUG BIJ SABINA.

De nieuwe brug bij Sabina — even voorbij het vliegveld — is helemaal klaar en het moet gezegd worden, dat zij stevig en sterk gebouwd is, zodat wij gerust kunnen voorspellen, dat een herhaling van het reuze fiasco, van enkele maanden geleden, waarbij dezelfde brug bij een handje vol regen ingestort was en met zich medeslepende heel wat kapitaal, nu menselijkerwijze uitgesloten is. De voltooiing van deze brug geschiedde onder de leiding van den heer De Hoop, aan wien wij het ook te danken hebben, dat de akelige schommelende zg. nieuwe weg langs de zeekant, heel wat verbeterd is. Zo ook kwam ten einde onder toezicht van den Heer De Hoop de nieuwe weg naar Santa Cruz, die wij kunnen betitelen als zeer goed afgewerkt.

NIEUWE DESTILLATIE-INRICHTING.

De langverwachte waterdestillatie No. 4 is reeds veilig en wel aangekomen en men is reeds bezig met de installatie hiervan. De plaatsvervanger van den heer Goilo, die met buitenlands verlof is, tw. de heer I. Penson, deelde ons mede dat deze inrichting tegen Februari 1944 klaar zal zijn, zodat deze nieuwe inrichting met een capaciteit van ongeveer 300 ton per dag zeer zeker zal bijdragen om de gevreesde waterschaarste van enkele maanden terug de kop in te drukken. Wij hopen meteen, dat het dan zover zal komen, dat de watervoorzieningsdienst zal kunnen overgaan om ons ook des nachts deze zeer gewenste en noodzakelijke vloeistof te geven.

DE DOOD VAN GENERAAL SEYFFARDT.

Tot nu toe was aangenomen dat Dr. Kastein de man was die N.S.B.'er Generaal Seyffardt doodgeschoten heeft. Thans komt het Sluikblad „Je Maintiendrai" met een andere zienswijze. Het blad schrijft dat het de zoon van N.S.B.'er Dr. van Genechten is geweest die de schoten op den Generaal loste uit wraak omdat hij naar het Oostelijk front was gezonden. Hij werd daarna gevankelijk naar Berlijn gevoerd en daar onthoofd. Vader van Genechten ging naar Berlijn, trachtte vergeefs te intervinieren, kwam naar Nederland terug met een zenuwinstorting en trachtte zelfmoord te plegen. — Aldus „Je Maintiendrai".

Dankbetuiging

Ondergetekenden zeggen hierbij hartgrondigen dank aan allen die blijk van belangstelling en medeleven betoonden bij en na het plotselinge overlijden op den 19en dezer van onzen lieven man, vader en broeder:

Desire Alfred Burnet.

In het bizonder dank aan den Weleerwaarden Heer Dominee Mietes, voor zijn troostrijke woorden aan het graf gesproken.

M. Burnet-Pietersz

Frida, Freddy en Richard

en Eduard J. Burnet.

Levenswijsheid uit de Talmoed.

=*=

Heel weinige van onze lezers zullen thuis zijn in de Talmoed. In het jongste nummer van „Mikvé Israël" vinden wij een reeks levenswijsheden, die wij overnemen in stede van de gebruikelijke recensie van dit immer aardige blad:

* * *

Hij, die intelligent is, doch impopulair, is als de huisknecht, die de sleutels van alle vertrekken bezit, met uitzondering van die der buitendeuren (Sabbath 31. b.).

* * *

God straft de machtswellusteingen. Omdat de kameel horens verlangde werden hem de oren afgesneden (Sanhedrin 160.a).

* * *

Wanneer onze ziel voor den Goddelijken Rechter verschijnt, luidt de eerste vraag: Hebt gij eerlijk gehandeld? (Sabbath 51.a).

* * *

Vermijd slechte nabuurschap en sluit geen verbond met den boze (Aboth 1.6).

* * *

De deugdzamen van Jeruzalem hebben zich voor drie zaken ten zeerste in acht genomen: Zij hebben nimmer als getuigen een stuk ondertekend, wanneer zij niet wisten wie de andere ondertekenaars waren; zij namen geen zitting in een jury, voordat zij wisten wie daarin hun collega's zouden zijn, en zij namen geen uitnodiging tot een maaltijd aan, zolang zij niet wisten wie de andere aanzittenden waren (Sanhedrin 23.a).

* * *

Wanneer een wijs man ijdel wordt, ontvliedt hem da wijsheid. Om diezelfde reden verliest de profeet zijn gave (Pesachim 66.b).

* * *

Vooroordeel is de oorzaak van ongeluk en sterfte (Sabbath 33.a.).

* * *

Vier soorten van mensen worden de Goddelijke genade niet deelachtig: spotters, vleiers, leugenaars en lastеraars (Sanhedrin 23.a).

* * *

Het valselijk beschuldigen van den evenmaaste staat gelijk aan Godslastering. De lasteraar verdient steniging; zijn zonde (laster) is ernstiger dan afgoderij, overspel en moord (Arachin 15.b).

* * *

Het zal gebeuren, dat alle dieren des wouds zich rond de giftslang zullen verzamelen en haar vragen: „Wat wint ge eigenlijk door uw beet? De leeuw, de wolf en andere roofdieren verslinden, wat zij doden, maar gij hebt geen enkel voordeel van uw beet!" En de giftslang zal hierop antwoorden: „Wat wint men met laster?" (Arachin 16.).

* * *

Koning Yannai zeide tot zijn gemalin: „Wees niet bevreesd voor de sadduceërs of de phariseeërs, maar hoed u voor de hypocrieten, die al het kwade bedrijven en de grootste beloning eisen (Sota 22.b).

* * *

De gier associeert zich met de raaf omdat deze tot zijn soort behoort (Baba Kama 92).

* * *

Het handvat van de bijl is gemaakt van de bomen, die er mede geveld worden (Sanhedrin 39.b).

* * *

Hij, die zijn fout erkent, erlangt de genade Gods (Berachoth 10.a).

* * *

Vleiers brengen de haat in de wereld; hun gebeden worden niet verhoord en hun einde is de hel (Sota 41.b).

BONAIRE

MOOIE VOORNAMEN.

Het valt op, dat de mensen van hier veel grotere voorliefde voor namen met mooie klanken aan de dag leggen dan wij. Regel is, dat het kind wordt benoemd naar een van de vele heiligen, die de Bristol-kalender voor de geboortedag aangeeft. Maar ze weten er goede uit te kiezen, of de naam zodanig te veranderen, dat er wel klank in komt.

Hoe aangenaam klinken bijvoorbeeld niet de jongensnamen als Toribio, Evaristo, Bruno, Rafael, Olivero, Vigoberto, Reinaldo, Lorenzo. En wat een lust voor het oor zijn meisjesnamen als Violeta, Olga, Ramonda Selinda, Aida, Odulia, Anselma, Rosalinda, Sira, Armanda, Candida, Doloria Graciela Lilia, Hermingilda, Selvira, Veronica, Mavalda!

Jammer is, dat die mooie namen in het dagelijkse leven zo weinig gebruikt worden. Thuis worden de voornamen meestentijds zozeer ingekort en verminkt, dat ze voor een vreemdeling niet meer tot een normale naam te herleiden zijn. Wie kan er nu raden, dat Meme: Carmen betekent; Ne: Antoineta; Dechi: Andresta; Fefe: Alfredo en Ia: Maria? Daar komt nog bij, dat verschillende kinderen van jongs af aan een algemene kijnaam als Duchi, Popo, Beby, Papa, Buchi, Boy, Juchi en Chechi. En dan komt er nog bij, dat zij deze kozenaampjes (nomber di carinjo) niet slechts als kind dragen, maar hun gehele leven lang blijven behouden, met het gevolg, dat de bijnaam algemeen bekend is, en de eigenlijke naam alleen maar bij officiële gelegenheden voor de dag komt.

BEZOEK AAN BONAIRE.

De regenval op Bonaire schijnt aanmerkelijk minder als op Curaçao, daar het land er veel droger uitziet.

De aloë maakt geen prijs. Het steenpakerijbedrijf ligt stil. Er wordt een nieuwe centrale gebouwd.

De buitenbouw van het nieuwe hospitaal is klaar, ieder zal de kloeke lijn van dit werkelijk mooie gebouw moeten prijzen, we hopen dat Bonaire de Zusters zal helpen het up to date te meubileren. Naar we vernamen is een der Zusters verpleegsters op Curaçao voor een studiereis.

Men wil ook het zoutwinnersbedrijf gaan modemiseren door centrofuges aan te schaffen (de prijs voor een kruiwagen zout bedraagt nu twaalf en een halve cent).

Vóór de Playa is men druk doende barken te repareren, het blijkt dus, dat het barkenbedrijf zeer goed rendabel te maken is. Er wordt door het publiek echter steen en been geklaagd over het achterlijke comfort op zulke boten, ook nog in de moderne tijd. Ligging moet verbeterd worden, doch vooral de quaestie drinkwater is iets waarover men heel erg klaagt.

Het blijkt, dat kleine Bonaire uitstekend zand levert. Een quaestie van meer belang is wel het vraagstuk waar kunnen de Bonairiaanse gezinnen waarvan de vaders werkzaam zijn op Aruba en dat zijn er heel wat, een huis vinden op Aruba? Wij hopen, dat de Lago-directie huizen voor deze families gaat bouwen. („La Union")

DE DOMINICAANSE MIS.—XIII.

De oude Dominicaanse Mis kent uitsluitend de Communie onder de Mis.

Met de Karthuizers hebben de Dominicanen het best de oude traditie gehandhaafd

O.P.-Priester communiceert met de linkerhand.

Nu wij door bovenstaande verdediging wat betreft het ontbreken van **Domine non sum dignus** bij de Dominicanen, toch in de hoek der Apologie verzeild geraakten, willen wij tegelijkertijd hier een andere moeilijkheid oplossen, welke reeds heel wat stof opjoeg. De Dominicaanse priester communiceert met de linkerhand. Het feit heeft bevreemding gewekt. De fabel deed de ronde, dat dit een straf was der Orde opgelegd, wijl Bernardus van Montepulciano O.P. keizer Hendrik VII († 1313) op zijn sterfbed te Buonconvento een vergiftigde Hostie zou gereikt hebben. Heel dit kaartenhuis wordt weggeblazen door de rubriek van het zestig jaar vroegere Missale conventuale der Orde, dat reeds het communiceren met de linkerhand voorschrijft.

Trouwens deze opvallende rubriek volgt geheel natuurlijk uit de aan de Communie voorafgaande caeremonies.

In de ogenblikken vóór de Nuttiging houdt de priester de Heilige Hostie gedurig boven de Kelk. Vooreerst moet hij dan een klein deel afbreken en later dit weer aan de Heilige Hostie toevoegen. Dergelijke handelingen zijn aan de vaardiger rechterhand beter toevertrouwd dan aan de onbeholpen linker. Vervolgens gaat er door heel de Dominicaanse Liturgie één streven: **steeds de eenheid der beide offer-elementen uit te drukken.** Dientengevolge houdt de priester vóór de Communie met beide handen de twee oblata vast. De Kelk, zo gemakkelijk aan het gevaar van omvallen blootgesteld, wordt toevertrouwd aan de krachtiger en zekerder greep der rechterhand; de linkerhand vervult de zo veel lichtere taak van het vasthouden der Heilige Hostie. Op deze wijze ziet eenieder hoe vanzelfsprekend het communiceren met de linkerhand in de ritus der Dominicanen mag heten.

Ten huidigen dage iets geheel ongewoons, moet toch in vroegere eeuwen het communiceren boven de Kelk met de linkerhand veelvuldig voorgekomen zijn. De Cisterciënser Balthasar von Pforta spreekt in zijn „Tractatulus de expositione mysteriorum Missae" (Editio Leipzig 1495) aldus over het toenmalige communiceren: „Sommigen nuttigen het Lichaam des Heren uit hun hand, anderen van de pateen; sommigen met de linker-, anderen met de rechterhand". De Dominicaanse manier moet derhalve ook elders op het einde der 15e eeuw sterk verbreid geweest zijn. Hoe kon anders genoemde schrijver ze als het ware op één lijn stellen met de thans meest gangbare?

Ook diaken en subdiaken wassen hun handen.

Eigenaardig gebruik in de Dominicaner Mis is het wassen der handen door diaken en subdiaken onder of na de ablutie van den priester. In Middeleeuwse Ordines verschijnt deze rubriek herhaaldelijk. Men bedenke, dat lange tijd in de Middeleeuwen de Communie nog onder twee gedaanten bestaan heeft. Aan den diaken werd de uitdeling van het Heilig Bloed toevertrouwd; de subdiaken zorgde voor de pateen, waarop de Heilige Hosties voor de communicerenden neergelegd waren. Er bestond derhalve grote kans, dat hun beider handen in onmiddellijk contact met de Eucharistie kwamen. Vandaar dat voor hen, evenals voor den priester, een handenwassing na afloop van de Communie gewenst en oorbaar was.

Romeinse invloeden bij de H. Communie buiten de mis.

Ten slotte zij hier nog vermeld, dat de Prototypus geen Communie-uitreiking kent tenzij onder de Mis. Mocht bij sommige gelegenheden een al te talrijke menigte zich aan de Heilige Tafel verdringen, dan kan het communiceren der massa uitgesteld worden tot na het Heilige Misoffer.

Volgens de oudste bronnen is het Communie-uitreiken onder de Mis zo eenvoudig mogelijk.

Na het Confiteor bidt de celebrant Misereatur en Absolutionem. Daarna deelt hij de Heilige Hosties uit, na eerst met het Lichaam een kruis vóór de mond van den communicant gemaakt te hebben. Daarbij bidt hij: „Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat te in vitam aeternam. Amen". Geen woord staat er vermeld van „Ecce Agnus Dei" of „Domine non sum dignus". Latere eeuwen hebben deze formules in de Orde ingevoerd evenals het aan de Romeinse ritus ontleende ceremonieel na de privaat-Communie.

DE NA-MIS.

Zegen en St. Jansevangelie.

Het verder verloop der Dominicaanse Mis verschilt weinig van de slotplechtigheden der Romeinse.

De zegen, zoals wij die thans kennen, dateert uit latere eeuwen. In de 12e eeuw hadden de Franse Kathedralen, inzonderheid die van Rheims, deze caeremonie nog niet opgenomen in haar ritueel. De Prototype der Dominicanen schijnt er geen grote waarde aan te hechten. „Als het ter plaatse gebruikelijk is en de buitenstaanden het verlangen, geve men de zegen volgens de gewoonte der streek", aldus luidt aldaar de rubriek.

Waarom in Frankrijk dit schijnbaar veronachtzamen der laatste zegening?

De oplossing van dit raadsel ligt voor de hand. De Romeinse Liturgie, die in Frankrijk de Gallicaanse verdrong, had daar te lande van deze laatste als een erfenis de plechtige bisschoppelijke zegen vóór **Pax Domini** overgenomen. Deze Benedictie gold vooral het grootste deel der gelovigen, dat niet van plan was ter Heilige Tafel te naderen en daarom vóór de Communie met de zegen huiswaarts trok. Voor het kleinste deel, pas door Ons Heer gesterkt, achtte men een tweede zegen overbodig. Ook toen later de bisschoppelijke benedictie vóór **Pax Domini** afstierf, kon de zegen op het einde der Mis zich niet sterk ontwikkelen. Des te minder, wijl deze benedictie, door den gewonen priester gegeven, nog een aanmatiging geleek, die zijn hiërarchische rang hem ontzegde. Dit gebruik was immers een navolging van de Pauselijke of bisschoppelijke zegen, gegeven op de terugweg dezer prelaten van altaar naar sacristie. De heimelijke durf der priesters, die zich dit voorrecht aanmatigden, was niet bevorderlijk voor de invoering en de eenheid dezer caeremonie. Op vele plaatsen schrok men ervoor terug.

Ten slotte erlangde evenwel de zegen der gewone priesters recht van bestaan. Ook in de Liturgie der Dominicanen drong hij allengs door. Als formule gebruikt de Orde, in afwijking met de algemene Romeinse ritus, de woorden: „Benedictio Dei omnipotentis etc." Deze zegen is minder plechtig dan de Benedicat-formule. Men leidt dit hieruit af, dat een prelaat in ornamentis altijd de Benedicat-formule gebruikt, ook wanneer hij privatim de Heilige Communie uitreikt. De gewone priester mag alleen laatstgenoemde zegen gebruiken in de Heilige Mis. Daarbuiten, zover wij weten, nooit. De Dominicanen ontzien door hun Benedictio-formule beter de hiërarchische voorrechten.

Geen zegen bij de Karthuizers noch bij de Cisterciënsers en Witheren. De Carmel komt met de Prototypus der Dominicanen overeen.

De rubrieken van dit laatste deel der Heilige Offerhandeling komen overeen met die der Vóórmis. Voor de stand van den priester, zijn gebaren, enz. geldt in de Namis, wat in de Vóórmis werd voorgeschreven. Trouwens het laatste deel is als het ware een navolging van het eerste. Vandaar dat wij ons ontslagen achten van de uitleg der Dominicaanse rubrieken, welke van de Romeinse ritus verschillen. Zij werden in bovenbesproken verklaringen der Vóórmis stilzwijgend reeds betrokken.

De Archetypus noch de Missalen der eerst volgende eeuwen kennen het hoogverheven St. Jans-Evangelie na de slotzegen van den priester. Veelal beschouwde het vrome voorgeslacht dit Evangelie als een weer-zegen en een machtig middel om rampen af te wenden. Gaandeweg begonnen de priesters het op verzoek der gelovigen na de benedictio te bidden. Pius V voerde het definitief in de Romeinse ritus in en allengs drong **deze heilzame** gewoonte ook de Dominicaner Mis binnen.

SLOT.

Een studie als de onderhavige brengt véle voordelen.

Vooreerst op ascetisch gebied. De leden der Orde leren beter hun ritus kennen en liefhebben. Het stichtend en vruchtbaar opdragen van het Misoffer wordt er niet weinig door bevorderd. Welk groter geluk en sieraad kan de Orde erlangen?

Wie zich verdiept in de studie der Middeleeuwse Mis, zoals die der Dominicanen één uit de vele is, leert beter de huidige Romeinse begrijpen en heeft een diepere kijk in vele texten en caeremonies dezer laatste. Het is te betreuren, dat de handboeken der Liturgie zo betrekkelijk zelden zich verdiepen in de Middeleeuwse Mis-caeremonies, die een schakel tussen de Missa Papalis van Ordo Romanus I en de Mis van het hervormde Missale van Pius V vormen.

Nog andere nuttige gevolgtrekkingen brengt bovenstaande studie.

Zij toont vooreerst aan, dat de Dominicaanse Mis — en dit geldt voor vele andere middeleeuwse Romano-Franse Ordines — meer Romeins is dan de huidige algemeen verbreide. Het Romeinse Sacramentarium, dat naar Gallië kwam, en dáár de Gallicaanse ritus verdrong, werd wel met vele vreemde elementen vermengd, doch, het dient gezegd, in Frankrijk wist het meer zijn oorspronkelijke gedaante te bewaren dan elders. Nochtans mogen wij niet verhelen, dat het eigenlijk kenmerk, de keur en het schibboleth der Romeinse Mis: de plaatsing der oblata-bereiding na het Evangelie, zowel aan de Dominicaanse Mis als aan die der meeste Romano-Franse Ordines ontbreekt.

Eindelijk brengt deze studie dit grote voordeel, dat zij, door vergelijkingen met andere Romeinse ritussen op te stellen, ons een zuivere waardebepaling der Dominicaanse Mis verstrekt. Deze laatste is jonger dan die van Karthuizers, Cisterciënsers en Witheren, tijdgenote van die der Carmelieten, ouder echter dan de Misbouw van de thans geldende Romeinse ritus. Met die der Karthuizers heeft de orde der Predikheren het best de oude traditie gehandhaafd en het minst aan zucht naar wijziging toegegeven.

Mogen al deze gevolgtrekkingen tot hogere waardering en liefde voor het Mysterie der mysteriën, het Goddelijkste aller werken, het Heilige Misoffer, strekken.

EINDE.